

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 10960

гр. София, 12.03.2024 г.

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 28 СЪСТАВ, в закрито заседание на дванадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: А.К.Г

като разгледа докладваното от А.К.Г Гражданско дело № 20231110115928 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 140 ГПК.

Образувано е по искиви молби с вх. №№ 85203/28.03.2023 г.; 85204/28.03.2020 г.; 85205/28.03.2023 г.; 85206/28.03.2023 г., и 85209/28.03.2023 г. на Г. А. Н. срещу „ИАМ“ АД, както и с вх. №№ 85207/28.03.2023 г.; 85208/28.03.2023 г., и 85210/28.03.2023 г. на Г. А. Н. срещу „Ф.Б“ ЕООД, с която са предявени претенции за признаване за установено по отношение на първия ответник, че клаузи с идентично съдържание на чл. 4, ал. 2 от сключени между страните договори за кредит с №№ ***** г.; ***** г.; ***** г.; ***** г., и ***** г., са нищожни поради противоречие със закона – като неравноправни и противоречащи на забраните по ЗПКр за начисляване на лихва по-голяма от петкратния размер на законната лихва, а и като противоречащи на добрите нрави, и за осъждане на ответника да плати на ищцата следните платени без основание поради посочената нищожност суми:

1. по договор за кредит № ***** г. – 50 лева частично от 1700 лева;
2. по договор за кредит ***** г. – 10 лева частично от 900 лева;
3. по договор за кредит ***** г. – 10 лева частично от 800 лева;
4. по договор за кредит 3312065/28.09.2018 г. – 10 лева частично от 800 лева, и

5. по договор за кредит ***** г. – 50 лева частично от 1100 лева,

а по отношение на втория ответник – за установяване на недействителност на договори за поръчителство, сключени между ищцата и втория ответник за учредяване на поръчителство (със същите номера и от същите дати като тези за кредит) в полза на първия ответник с договори №№ ***** г.; ***** г. и ***** г., както и за осъждане на втория ответник да върне на ищцата следните платени по договорите за учредяване на поръчителство суми:

6. по договор за осигуряване на поръчителство № ***** г.– 50 лева частично от 1700 лева;

7. по договор за осигуряване на поръчителство № ***** г.– 50 лева частично от 1700 лева;

8. по договор за осигуряване на поръчителство № ***** г.– 50 лева частично от 1700 лева.

В исковата молба се твърди, че ищцата е сключила с първия ответник пет договора за кредит – с №№ ***** г.; ***** г.; ***** г.; ***** г., и ***** г., с които са ☐ предоставени кредити съответно в размер на 5000 лева, 2500 лева; 2000 лева; 2000 лева, и 2300 лева. В чл. 4, ал. 2 от текста на всеки от договорите било предвидено задължение ищцата в 3-дневен срок от усвояване на кредитите да осигури обезпечение – банкова гаранция или двама поръчители с постоянен доход в размер на 1000 лева без други кредити. При неизпълнение на това условие ищцата следвало да заплати неустойка по всеки договор, съответно в размер на 17000 лева; 900 лева; 800 лева; 800 лева, и 1100 лева. Твърди се, че ищцата била заплатила посочените неустойки изцяло. Излагат се доводи, че подобни неустоечни клаузи били неравноправни, тъй като излизала извън присъщите ☐ функции и целяла обогатяване на кредитора в нарушение на императивните правила относно максималните размери на разхода по кредита, а и били твърде високи с оглед неизпълнението. Тъй като размерите на неустойката не били включени в размера на общия разход по кредита и в годишния процент на разходите, то целите договори за кредит се явявали недействителни поради липса на реквизит – правилно посочване на годишен процент на разходите, и поради това ищцата не била дължала лихвите и неустойките, които била заплатила. Поради това се иска признаване на нищожността на клаузите и да ☐ се върнат част от платените въз основа на тях суми. По отношение на втория ответник – „Ф.Б“ ЕООД се твърди, че ищцата била сключила със същия три договора – с №№ ***** г.; ***** г. и ***** г., с които вторият ответник бил приел да се съгласи да поръчителства по задълженията на ищцата към първия ответник по договори за кредит с №№ ***** г.; ***** г. и ***** г., като за това ищцата да заплати на втория ответник възнаграждение съответно в размер на 1561,50 лева; 2135,76 лева и 872,48 лева. Излагат се твърдения, идентични с описаните по-горе за това, че договорите за кредит, за които е учредено поръчителство, са нищожни поради неправилно определяне на годишния процент на разходите. Отделно и самите договори за заплащане за представяне на поръчителство се поддържа, че са в противоречие с добрите нрави, тъй като вторият ответник е дъщерно дружество на първия и реално не се постига никакво обезпечение, а само се създава система от договори с цел увеличаване на дължимите се разноски по договора за кредита. Претендират се разноски.

В законоустановения срок е подаден отговор от първия ответник – „ИАМ“ АД. Поддържа недопустимост на установителните икове, тъй като същите били кумулативно съединени с осъдителни икове за връщане на недължимо платено, поради което ищецът нямал интерес да ги води като

отделна претенция, а освен това имало и злоупотреба с процесуални права. Твърди, че има право да изисква обезпечение на предоставените от него кредити, и да урежда санкционни последици при непредоставяне на такова обезпечение. Тъй като неустойката не се начислява при изпълнение на договорното задължение за предоставяне на обезпечение, то тя не следвало да се ползва при изчисляване на годишния процент на разходите, който бил изчислен правилно. Освен това не била необосновано висока. Поддържа също, че клаузата не може да е неравноправна, тъй като е индивидуално уговорена. Твърди се, че дори и да е неправилно определен годишният процент на разходите по кредита, това следва да води до намаляване на лихвата, а не до нищожност на целия договор. Иска се отхвърляне на исковете. Претендират се разноси.

С Разпореждане № 138357/06.11.2023 г. по делото съдът е указал по реда на чл. 101, ал. 2 ГПК на втория ответник, че подадените от него отговори на искова молба с вх. № 144881/23.05.2023 г., подаден първоначално по гр. дело № 15933/2023 г. на Софийския районен съд, 29. състав, и с вх. № 154605/02.06.2023 г., подаден първоначално по гр. дело № 15935/2023 г. на Софийския районен съд, 49. състав, не са придружени с валидно пълномощно, тъй като чл. 102з, ал. 1 ГПК не допуска подаване на пълномощно, което е електронен образ, подписан в оригинал на хартия, заверен само от адвоката, а изисква пълномощното да съдържа електронен печат на упълномощителя или да е представено пред служител на съда по реда на чл. 360ж ЗСВ, което не е направено по делото. Разпореждането на съда е връчено на втория ответник – „Ф.Б“ ЕООД, на 28.11.2023 г. (на лист 97 от делото), като и до днес не е изпълнено. Поради това двата отговора следва да бъдат върнати на съда по реда на чл. 101, ал. 3 ГПК, а по отношение на отговора на третата искова молба – тази, която е регистрирана в съда с вх. № 85210/28.03.2023 г., а отговорът е с вх. № 367937/20.12.2023 г. също е с нередовно пълномощно – с електронен образ на документ, който е подписан на хартия, поради което на втория ответник следва да се дадат указания да представи редовно според изискванията на чл. 102з, ал. 1 ГПК пълномощно и към този отговор, като ако не го направи, същият отново няма да бъде взет предвид. Отговорът на първия ответник е редовен, тъй като е с негов електронен печат.

В отговора с вх. № 367937/20.12.2023 г., който съдът ще взема само предвид изложените възражения срещу искова молба с вх. № 85210/28.03.2023 г., която се отнася до договор за „предоставяне на гаранция“ с № ***** г., вторият ответник – „Ф.Б“ ЕООД, оспорва исковата молба като нередовна, защото съдържала данни относно договор за кредит, по който вторият ответник не бил страна и поради липса на пълномощно на адвокат З. да завежда дела по договори за осигуряване на поръчителство и заради неплатена такса, а също и като недопустим, тъй като изпълнението на договора било приключило и ищцата нямала интерес да иска обявяване на нищожността му. Срещу основателността на иска се посочва, че дружеството осъществявало по осъществяване на гаранционни сделки за финансиране, каквато ищцата била сключила свободно и договорът бил независим от този за кредит, поради което бил действителен. Договорите не

нарушавали добросъвестността и не противоречали на добрите нрави, като се плащало за действително предоставена услуга, която не нарушавала добросъвестността в оборота. По искането за преценка на неправомерността на възнаграждението се посочва, че клаузата за цена на услуга не може да се проверява за неправомерност съгласно чл. 145, ал. 2 ЗЗП. Поради това се иска отхвърляне на иска.

Съдът намира, че са предявени обективно кумулативно съединени иски с правна квалификация чл. 124, ал. 1 ГПК във връзка с чл. 26, ал. 1, предл. първо и трето ЗЗД, чл. 146, ал. 1 ЗЗП във връзка с чл. 143, ал. 1, т. 5 ЗЗП; чл. 10а, ал. 2 и 4 ЗПКр и чл. 19, ал. 1 и 4 ЗПКр, и чл. 142, ал. 1 ЗЗД във връзка с чл. 22 ЗПКр и чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПКр, а по съединените кумулативни осъдителни иски – чл. 34 ЗЗД (срещу първия ответник) и чл. 59, ал. 1 ЗЗД (срещу втория ответник), като разпределя доказателствената тежест по исковите в съответствие с правилото на чл. 154 ГПК, че всяка от страните е длъжна да докаже фактите, на които основава своите искания или възражения, по начина, описан в диспозитива на настоящото определение.

С оглед становищата на страните се установяват като безспорни между тях следните факти: ищцата е изтеглила от ответника пет кредита с №№ ***** Г.; ***** Г.; ***** Г.; ***** Г., и ***** Г., с които са □ предоставени кредити съответно в размер на 5000 лева, 2500 лева; 2000 лева; 2000 лева, и 2300 лева; че за обезпечаване на задълженията си по договори за кредит с първия ответник с №№ ***** Г.; ***** Г. и ***** Г., ищцата сключила с втория ответник договори, по силата на които последният се задължил да осигури поръчителства за вземанията на първия ответник към ищцата, като това е направено, и в договорите е било уговорено възнаграждение съответно в размер на 1561,50 лева; 2135,76 лева и 872,48 лева.

По направените от страните доказателствени искания в исковата молба и отговора, съдът намира, че следва да допусне като допустими, относими и необходими към предмета на спора следните доказателства: изискване от първия ответника да представи текста на договорите за кредит и общите условия към тях (тъй като е заявил, че договори има, като е посочил какво съдържа чл. 4 от текста им), както и тези, за които вторият ответник е поръчителствал (тъй като вторият ответник е признал съществуването на такива договори, като е посочил размера на възнаграждението по тях); поисканите от ищеца счетоводни експертизи.

По възражението на първия ищец, че експертизите щели да отговорят на правни въпроси, съдът намира, че третия въпрос по всички тях следва да се преформулират, като нещата не установява „действителен размер“ на ГПР, а изчислява същия при условие, че се приеме, че клаузите за неустойка, съответно – възнаграждение за поръчител, се включат в ГПР, а съдът ще прецени с крайния си акт кой от двата варианта урежда „действителен“ ГПР.

Съдът намира, че не следва да допусне на основание чл. 146, ал. 4 ГПК следните доказателства: издаване на ищцата на съдебно удостоверение за снабдяване с данни за самата нея от кредитния регистър, тъй като може да ги

поиска и сама без такова удостоверение.

Настоящият съдебен състав намира, че тезата на ответника за недопустимост на установителните искове за нищожност на договорни клаузи е неправилна. Съгласно Тълкувателно решение № 8/2014 г. на ОСГК на ВКС отрицателният установителен иск не е субсидиарна форма на защита, както приема по-старата съдебна практика и интересът от предявяването му се преценява във всеки отделен случай. По настоящото дело осъдителните искове са частични и няма да формират сила на присъдено нещо за всички претенции на ищеца, а и са свързани с твърдения за нищожност както на целите договори, така и на клаузи от тях. Поради това и съгласно становището на Съда на Европейския съюз в т. 2 от Решение от 23.11.2023 г. по дело C-321/22 *Provident Polska* установителни искове за установяване на неравноправност на договорни клаузи, предявени от потребител, са допустими и няма основание за частично прекратяване на производството.

По възражението за неправилно посочена банкова сметка на ищцата – в пълномощните за адв. М. същата е заявила, че той може да посочва сметка, по която да се плати, като тя може да не е на ищцата.

Така мотивиран, Софийският районен съд, 28. състав,

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ ДВИЖЕНИЕ искови молби с вх. №№ 85207/28.03.2023 г.; 85208/28.03.2023 г., и 85210/28.03.2023 г.

УКАЗВА на основание чл. 129, ал. 4 ГПК на ищцата **Г. А. Н.** (вкл. чрез адв. М.) да **потвърди писмено** (вкл. в електронна форма) в **едноседмичен срок** подаването на горепосочените искови молби, тъй като към датата на подаването им адв. З. не е имал пълномощно да предявява искове във връзка с договори за уреждане на поръчителство.

ПРИ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ трите искови ще бъдат върнати, а производството срещу „Ф.Б“ ЕООД – прекратено.

ВРЪЩА на основание чл. 101, ал. 3 ГПК поради неизпълнение на указанията за представяне на пълномощно, което е надлежно заверено по чл. 102з, ал. 1 ГПК и **не е електронен образ**, който носи само подпис на представителя, **ОТГОВОРИ НА ИСКОВА МОЛБА** с вх. № **144881/23.05.2023** г., подаден първоначално по гр. дело № 15933/2023 г. на Софийския районен съд, 29. състав, и с вх. № **154605/02.06.2023** г., подаден първоначално по гр. дело № 15935/2023 г. на Софийския районен съд, 49. състав, от ответника „Ф.Б“ ЕООД.

УКАЗВА на основание чл. 101, ал. 2 ГПК на ответника „Ф.Б“ ЕООД с оглед изискванията на чл. 102з, ал. 1 ГПК, който **не допуска представяне на пълномощни като електронен образ** да представи в **едноседмичен срок** доказателства за представителна власт (**пълномощно**) на юрк. К., което да носи **електронен печат на дружеството и квалифицирано удостоверение за време** или да представи същото такова **на хартия със саморъчен подпис**

на представител на дружеството, или писмено да потвърди в една от последните две изброени форми извършените до момента действия на юрк. К. по делото.

ПРИ НЕИЗПЪЛНЕНИЕ съдът няма да взема предвид подадения от юрк. К. отговор по делото с вх. № 367937/20.12.2023 г.

ПРЕПИС от отговорите на исковата молба с вх. №№ 367937/20.12.2023 г. и 368693/21.12.2023 г. и приложенията към тях да се изпрати на ищцата.

НАСРОЧВА гражданско дело **15922** по описа за **2023** година на Софийския районен съд, 28. състав, за разглеждане в открито заседание на **24 април 2024 г. от 14:30 часа**, за която дата и час да се призват страните.

ОБЯВЯВА на страните следния проект за доклад на делото по чл. 146 ГПК:

Предявени са обективно кумулативно съединени искове с правна квалификация чл. 124, ал. 1 ГПК срещу първия ответник – във връзка с чл. 26, ал. 1, предл. първо и трето ЗЗД, чл. 146, ал. 1 ЗЗП във връзка с чл. 143, ал. 1, т. 5 ЗЗП; чл. 10а, ал. 2 и 4 ЗПКр и чл. 19, ал. 1 и 4 ЗПКр за главния установителен иск за недействителност на договорна клауза, а по съединения кумулативен осъдителен иск – чл. 34 ЗЗД, а срещу втория ответник – във връзка с чл. 26, ал. 1, предл. първо и трето ЗЗД, чл. 146, ал. 1 ЗЗП във връзка с чл. 143, ал. 1, т. 5 ЗЗП; и чл. 142, ал. 1 ЗЗД във връзка с чл. 22 ЗПКр и чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПКр – за главния установителен иск за недействителност на договор, а по съединения кумулативен осъдителен иск – чл. 59, ал. 1 ЗЗД.

Главните искове срещу първия ответник се уважават, ако съдът установи, че между страните е сключен договор за кредит, в който има клауза, която предвижда неустойка, която надхвърля присъщите ☐ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функция при непредоставяне от ищцата на обезпечение, или че клаузата не е уговорена индивидуално и размерът на неустойката е прекомерен спрямо възможните вреди. Съединените евентуални осъдителни искове се уважават, ако се установи, че поради недействителност на договорите за кредит поради липса на предвидени в закона реквизити или явно неточното им посочване, което води до такава липса, или поради недействителност на клаузата от договорите – предмет на първия иск, ищцата е заплатила на ответника претендираните парични суми.

Главните искове срещу втория ответник се уважават, ако съдът установи, че са сключени договори, с които вторият ответник е поел задължение да стане поръчител на ищцата по договори за кредит с първия ответник срещу възнаграждение; ако се установи, че ГПР в тези договори за кредит не е посочен, поради което същите са нищожни, или ако при преценка съдът установи, че договорите за учредяване на поръчителство са част от едно комплексно отношение, за което ищцата следва да установи свързаност между двамата ответници и функционална връзка между договорите. Евентуалните искове се уважават при уважаване на главните, ако ищцата докаже, че е платила вноски по договорите за учредяване на поръчителство в полза на втория ответник.

ОБЯВЯВА за **БЕЗСПОРНИ** между страните и ненуждаещи се от доказване следните факти: ищцата е изтеглила от ответника пет кредита с №№ ***** Г.; ***** Г.; ***** Г.; ***** Г., и ***** Г., с които са □ предоставени кредити съответно в размер на 5000 лева, 2500 лева; 2000 лева; 2000 лева, и 2300 лева; че за обезпечаване на задълженията си по договори за кредит с първия ответник с №№ ***** Г.; ***** Г. и ***** Г., ищцата сключила с втория ответник договори, по силата на които последният се задължил да осигури поръчителства за вземанията на първия ответник към ищцата, като това е направено, и в договорите е било уговорено възнаграждение съответно в размер на 1561,50 лева; 2135,76 лева и 872,48 лева.

ОБЯВЯВА за **СЛУЖЕБНО ИЗВЕСТНИ** съгласно чл. 23, ал. 6 ЗТРРЮЛНЦ и ненуждаещи се от доказване следните факти: че ответникът „Ф.Б“ ЕООД е с единствен съдружник другия ответник – „ИАМ“ АД.

УКАЗВА на **ищцата**, че в нейна доказателствена тежест с оглед правилото на чл. 154 ГПК и обявените за ненуждаещи се от доказване факти е да установи:

1. по исковете срещу **първия ответник** за недействителност на клаузата за неустойка:

1.1. поради противоречие с добрите нрави – характера на обезпечаваните вреди;

1.2. поради неравноправност – че неустойката е уговорена в нейна вреда;

1.3. по иска за връщане на парични суми: плащане на пари на ответника; че плащането е въз основа на недействителни клаузи, вкл. поради причините по-горе, или пък липса на реквизит на договора за кредит – посочен ГПР, който ищцата следва да докаже;

2. по исковете срещу **втория ответник** за недействителност на договори за поемане на задължение да се учреди поръчителство:

2.1. поради неравноправност – функционална връзка между двата договора;

2.2. поради недействителност на главния договор за кредит – липса на посочен ГПР според правилата на закона;

2.3. по иска за връщане на парични суми – заплащания от ищцата, основани на клаузите по т. 2.1. – 2.2., които са отишли в полза на втория ответник.

УКАЗВА на страните, че следва да посочат доказателства във връзка с възложената им доказателствена тежест най-късно да първото редовно проведено открито съдебно заседание по делото, като в противен случай губят възможността да направят това освен ако не посочат основателни причини за забавянето (чл. 147 ГПК).

ПРИЕМА представените с исковите молби писмени доказателства.

ЗАДЪЛЖАВА на основание чл. 190 ГПК ответника „ИАМ“ АД да

представи по делото **в едноседмичен срок** от получаване на съобщението намиращ се у него документ – препис от договори №№ ***** г.; ***** г.; ***** г.; ***** г.; ***** г.; ***** г.; и ***** г., погасителните планове към тях и общите условия.

УКАЗВА на ответника, че при неизпълнение на задължението за представяне на документа, съдът може да приеме, че същият съществува и установява неизгоден за страната факт – че са уговорени прекомерни неустойки в договорите, без ищцата да е можела да влияе върху съдържанието на договорите, съответно – че не е посочен правилен ГПР.

ДОПУСКА на основание чл. 195 ГПК по искане на ищеца изслушване на **СЧЕТОВОДНА** експертиза по въпросите, посочени в исковите молби, като по **третия въпрос** вещото лице следва да изчислява **не** „размер на действителния ГПР“, а да изчисли **какъв би бил ГПР** според формулата в ЗПКр, ако в него се **включат** неустойките по договорите, съответно – уговореното възнаграждение за .

ОПРЕДЕЛЯ на основание чл. 160 ГПК депозит за извършване на експертизата в размер на **700 лева**, платими от бюджета на съда (ищцата е освободена от разноски с Определение по делото от 06.11.2023 г.)

НАЗНАЧАВА за вещо лице **А.Т.Б.**

ДА СЕ УВЕДОМИ вещото лице незабавно.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ исканията на ищцата за издаване на съдебно удостоверение за снабдяване с данни за самата нея от кредитния регистър.

УКАЗВА на основание чл. 238, ал. 2 ГПК на ищеца – **Г. А. Н.**, че ако не изпрати представител и не се яви в първото съдебно заседание, без да посочи уважителна причина за това, и не вземе становище по отговора на ищеца, съдът може да прекрати делото и да го осъди да заплати разноски на ответниците, или да постанови срещу него неприсъствено решение за отхвърляне на иска.

УКАЗВА на страните на основание чл. 40 ГПК и чл. 41 ГПК, че ако променят адреса, на който са призовани, или го напуснат за повече от 30 дни, включително ако се преместят в чужбина, са длъжни да посочат нов адрес в Република България, на който да бъдат призовавани. Ако не направят това, съобщенията ще се прилагат по делото и ще се смятат връчени.

ПРЕПИС от определението да се връчи на страните!

УКАЗВА на страните с оглед спестяване на придвижване на служителите на съда да потвърдят получаването на изпратените до тях от съда електронни съобщения с връщане на обратно електронно писмо на адрес: documents.go@srs.justice.bg.

Определението не може да се обжалва.

Съдия при Софийски районен съд: _____